



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 27 Temmuz 2023
Sayı : 133



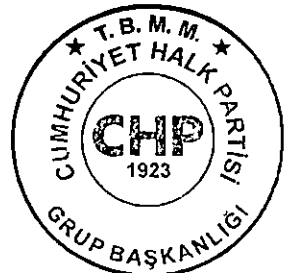
Prof. Dr. Yüksel Taşkın
İzmir Milletvekili
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi

10/183

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sözlü sınavların yarattığı mağduriyetler ve haksızlıkların; yazılı sınavdan yüksek puan almasına rağmen sözlü sınavdan düşük puan alan kaç kişinin yargı yoluna başvurduğunun; hükümetin seçim vaadini yerine getirerek, hangi yasal düzenlemeler ve mekanizmalarla sözlü sınavı kaldıracağının tespiti için Anayasa'nın 98. Maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereği Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 25.07.2023


Yüksel TAŞKIN
İzmir Milletvekili



GEREKÇE

Hukuk devletinde kamu bürokrasisinin en temel ilkeleri arasında liyakat ve tarafsızlık gelmektedir. Liyakat, verilen görevi başarı ile yapabilme yetisi iken tarafsızlık ilkesi kamu hizmetlerini yürütmekle görevli kişi ve kuruluşlara her türlü eylem ve işlemlerinde tarafsız olmalarını emreder.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, kanunun temel ilkeleri arasında liyakati saymaktadır. Bu ilkeyle “Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılma[ı]” amaçlamaktadır (Madde 3). Aynı kanunun 7. Maddesi ise “Devlet memurları (...) herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar (...)” diyerek tarafsızlık ilkesini desteklemektedir. Bu iki ilke, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli sağlanması için elzemdir.

Ancak ülkemizde kamu kurum ve kuruluşlarına personel alımlarında yazılı sınav yanında uygulanmaya başlanan ve “mülakat” olarak bilinen sözlü sınav yöntemi hem liyakate hem de tarafsızlık ilkesine aykırı sonuçlar doğuruyor. Sözlü sınavların, adayın kamu görevi için yeterliliğini ölçmek için değil, kayırmacılık amacıyla kullanıldığına dair yıllar boyunca birikerek çoğalmış vakalar ve şikayetler vardır. Buna göre, yazılı sınavdan yüksek not alan adaylar sözlü sınavda elenmekte, daha düşük not alan kimi adaylar ise kayırılarak işe alınmaktadır. Sözlü sınavlar, muhalif görülen kişi ya da etnik ve dini grupların bürokrasiye girmesini engellemek amacıyla kullanılan bir araca dönüşmüştür. Bu niteliğiyle açıkça bir yolsuzluk çeşidi olarak kabul edilmektedir.

Yazılı sınav ve sözlü sınav sonuçları arasındaki uçurum yıllardır kamuoyunun gündemindedir. Mülakatlarda etnik ve dini ayrımcılığa dayalı ya da adayın siyasi görüşünü beyan etmesine neden olacak sorular sorulabilmektedir. Yahut, başvuru alan kamu görevi ile hiç bir ilgisi olmayan sorular sırf adayı eleyebilmek için sorulmuştur. Açıktır ki kayırmacılık engellenmedikçe, kamuya personel alımları liyakate ve tarafsızlık ilkesine göre yapılmadıkça kamu hizmetleri verimli şekilde sağlanamayacaktır. Bunun gerçekleşebilmesi için ise sözlü sınavın kaldırılması elzemdir.

Nitekim bu doğrultuda Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu 29 Aralık 2021 tarihinde yaptığı basın toplantısında sözlü sınav nedeniyle mağdur olan gençlerin sorunlarını gündeme taşımış, mülakatların büyük bir adaletsizlik yarattığını belirterek kaldırılmaları gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca Cumhuriyet Halk Partisi ile birlikte Millet İttifakı’nı oluşturan diğer partiler tarafından hazırlanan 30 Ocak 2023 tarihli Ortak Pözlü Sınavlar Mutabakat Metni’nde mülakat uygulamasına son verileceği, yazılı sınavda en yüksek puan alandan başlamak üzere personel alımı yapılacağı belirtilmişti.



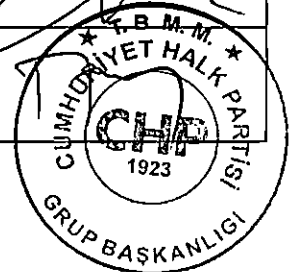
Sözlü sınavın yarattığı hak kayıpları ve adaletsizlik o kadar büyüktür ki 12 Nisan 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, kamuya işe alımlarda görevin getirdiği zorunluluklar dışında mülakatın kaldırılacağını vaad etmiştir. Buna müteakip, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Seçim Beyannamesi'nde Dördüncü Bölüm altında "Kamu görevine ilk defa yapılacak atamalarda, görevin niteliğinin gerektirdiği haller dışında mülakat usulünü kaldırarak, atamaları yazılı sınav sonuçlarına göre yapacağız" denmektedir.

Bu bağlamda şimdiye kadar hangi kamu kurumlarının kaç sözlü sınav yaptığının; sözlü sınavların yarattığı mağduriyetler ve haksızlıkların; yazılı sınavdan yüksek puan almasına rağmen sözlü sınavdan düşük puan alan kaç kişinin yargı yoluna başvurduğunun; hükümetin seçim vaadini yerine getirerek, hangi yasal düzenlemeler ve mekanizmalarla sözlü sınavı kaldıracağının tespiti için meclis tarafından araştırılması amaçlanmıştır.



...133..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Elaz 7. Nalbantoğlu	İzmir 2	
3. Güler GÜÇEN	İzmir	
4. Aylin Yaman	Ankara	
5. Hüseyin Yılmaz	Aydın	
6. Nurayhan Sövrün	Adana	
7. Gamze PASÇI	ANKARA	
8. Bolent Tescan	Aydın	
9. Kayhan Pak	Bursa	
10. Ayşe Zankoplu	Banım	
11. Tale Nur Söllü	Eskişehir	
12. Burhanettin Bulut	Balıkesir	
13. Serkan SARİ	Balıkesir	
14. Tarkan ELER	İstanbul	
15. Ömer KANAL SANCİ	İstanbul	



Sayı : 133

16.	Tahsin Ocaklı	RTTE	
17.	Kadim Durmaz	Tokat	K. Durmaz
18.	Hafız Özalp Yılmaz	İlaçlı	Hafız
19.	Eyleniyi Ertuğrul Zeynel		Eyleniyi
20.	İsmail Atakan Çınar	Karaman	İ. Çınar
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

